Punkt i protokollet PR 17/2026 rd

Plenum

Onsdag 4.3.2026 kl. 14.00—18.04

4. Debattinitiativ om torvens betydelse för den finska och europeiska livsmedelsproduktionen och försörjningsberedskapen i fråga om energi

Debattinitiativ DI 5/2025 rd

Debatt

Talman Jussi Halla-aho: Ärende 4 på dagordningen är ett debattinitiativ om torvens betydelse för den finska och europeiska livsmedelsproduktionen och försörjningsberedskapen i fråga om energi (DI 5/2025 rd). Debatten inleds av den förste undertecknaren ledamot Juha Mäenpää. Därefter ger jag ordet för repliker enligt eget övervägande. Ledamöterna kan be om ordet genom att trycka på knapp V. För debatten reserveras en timme.

Ledamot Mäenpää, varsågod.

Debatt

15.36 **Juha Mäenpää ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvät naiset ja miehet! Elämän perusedellytyksiä ovat lämpö, puhdas vesi ja ravinto. Turpeen avulla voimme tuottaa näitä kaikkia, myös kriisiaikana.

Eduskunnan päätöksenteossa aina vedotaan tutkitun tiedon käyttämiseen. Turpeen osalta päätös on tehty poliittisesti. Turvetta kasvaa vuosittain lisää, turve siis lisääntyy, eli se on uusiutuvaa. Turve uusiutuu samoin kuin puu. Turvesuota hyödynnetään pääosin kerroksittain sen jakautuessa kuivike-, kasvu- ja energiaturpeeseen.

Nostan turpeen osalta kolme merkittävää kohtaa.

Kuiviketurve ja antibioottiresistenssi.

Eilen käydessäni Helsingissä huomasin lihatiskillä paketissa tekstin: Itälehdon tila, Ilmajoki, kasvatettu ilman antibiootteja. [Puhuja näyttää etikettiä] Mutta miten kasvatus ilman antibiootteja tapahtuu? Untuvikot lasketaan kasvamaan turvepehkuun, jonka happamuuden ja antibakteeristen ominaisuuksien johdosta antibiooteille ei ole tarvetta.

Turvetta käytetään myös kuivikkeena ja makuualustana maidontuotannossa parantaen utareterveyttä ja hyvinvointia sekä naudanlihan kasvatuksessa pitäen eläimet puhtaina ja terveinä. Onko kuiviketurve uusi keksintö? Ilmajoen Sammalkuivike-osuuskunnan jäsenluetteloon on otettu ensimmäisiä jäseniä 24.3.1919. Sitä en tosin tiedä, onko Itälehdon tila ollut tuossa mukana, mutta yli 100 vuotta tätä on jo harrastettu myös osuuskuntina.

Turve turvaa terveyttämme ehkäisemällä maailmanlaajuista ongelmaa eli antibioottiresistenssiä, joka liittyy jopa 4,7 miljoonaan kuolemaan vuosittain. Turpeen käytölle on vaihtoehtoja, mutta käytännössä samalla alkaa myös antibioottien käyttö.

Toisena kasvuturve ja vienti.

Kotimaassa kasvuturpeessa kasvatetaan puuntaimet metsän uudistamiseen ja monet kasvissyöjien suosimat vihannekset. Kasvuturve on myös merkittävä vientituote Länsi-Eu-

rooppaan, jonne sitä on viety jo 70-luvulta asti. Turpeen antibakteeriset ominaisuudet puoltavat turpeen käyttöä myös kasvituotannossa. Nyt ilmastonmuutoksen, väestönkasvun ja ruuan kysynnän kasvun johdosta on arvioitu merkittävää kasvuturpeen tarpeen kasvua tuleville vuosille Euroopassa. Suomella on nyt mahdollisuus nousta merkittäväksi strategisen raaka-aineen toimittajaksi Euroopan kasvaville markkinoille. Jos me emme turvaa turpeella osaltamme Euroopan ruuantuotantoa, sen tekee varmuudella joku muu, ja lopulta me tuomme sitä itsellemme. Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman liitteessä Huoltovarmuuskeskus muistuttaa, että ruuantuotannossa ja maataloudessa tärkeiden kasvu- ja kuiviketurpeen tuotanto on riippuvainen ja alisteinen energiaturpeen tuotannolle.

Kolmantena energiaturve ja kriisinkestävyys.

Venäjän laajamittainen hyökkäys Ukrainaan on muuttanut eurooppalaisen turvallisuusarkkitehtuurin pysyvästi. Päätöksentekomme kärkeen on noussut turvallisuus- ja puolustuspolitiikka, josta esimerkkinä Natoon liittyminen sekä syvän rauhan aikana tehdystä maailmaa halaavasta jalkaväkimiinat kieltävästä Ottawan sopimuksesta irtautuminen. Turvallisuuspoliittinen tilanteemme on vakava, ja kun katsomme karttaa, Suomi käytännössä sijaitsee saaressa, Venäjän kainalossa nyt ja tulevaisuudessa.

Maamme on riippuvainen merikuljetuksista, ja fossiilisten polttoaineiden osuus Suomen energiankulutuksesta on noin 35 prosenttia, siis niiden, jotka tuodaan ulkomailta. Naton korkeimman johdon viesti meille puolustusvaliokunnan jäsenille on ollut, että sotilaallisen varautumisen rinnalla on yhtä tärkeää varautua energian osalta. Kriisin kohdatessa energiariippuvuutemme aiheuttaisi ongelmia. Käytännössä yksi meriteitse ulkomailta tullut rekka-autollinen öljyä voidaan korvata kahdella turverekalla tai neljällä rekkakuormalla puuhaketta.

Turvallisuusympäristön heikentymisen vuoksi juuri nyt on otollinen hetki vaatia muutoksia turpeen kohtelulle myös Euroopan unionissa. Turpeen markkinaehtoista kannattavuutta on keinotekoisesti heikennetty EU:n päästökauppajärjestelmällä. Pitäisi kuitenkin ymmärtää, että piipun päästä mitattuna turpeenpolton hiilidioksidipäästöt ovat puunpolttoa pienemmät. [Puhemies koputtaa] Jos tässä maassa joku on huolissaan metsästä tai metsäteollisuudesta, tulisi hänen vaatia energiaturpeen käytön kasvattamista. Turpeen käyttöä on mahdollista edistää myös kansallisin päätöksin: turve määritellään hitaasti uusiutuvaksi, Suomi voi halutessaan muun muassa poistaa turpeen valmisteveron, voisimme päättää turpeella tuotetun energian SGEI-tuesta ja Suomi voi linjata, että päästökauppajärjestelmään eivät kuuluisi enää 20 megawatin tai sitä pienemmät kaukolämpöä tuottavat laitokset.

Tässä muuttuneessa turvallisuustilanteessa turpeen tuotantokyvyn kannalta on elintärkeää, [Puhemies koputtaa] että toimitusketjut ja osaaminen säilytetään, luvitusta järkeistetään, varmistetaan, että turpeella on tarpeeksi kaupallista käyttöä. Riittävä turpeen tuotantokyky, koneet ja henkilöstö tulee turvata jo normaalioloissa. Poikkeusoloissa merkittävien turvehankkeiden toteuttaminen on vaikeaa ja myöhässä, [Puhemies koputtaa] nyt tällä hetkellä Ukraina on hankkimassa oppia ja kalustoa Suomesta.

Muuttuneessa maailmantilanteessa pitää tarvittaessa korjata vanhat hölmöt päätökset. [Puhemies koputtaa] Suomi irtisanoi Ottawan jalkaväkimiinasopimuksen heinäkuussa 25. Meillä pitäisi olla samanlainen tahtotila myös turpeen käytön edistämisen suhteen. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustajat voivat nyt pyytää minuutin mittaisia vastauspuheenvuoroja painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Peltokangas, olkaa hyvä.

15.43 **Mauri Peltokangas ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Kuten me kaikki tiedämme, turve on sataprosenttisesti uusiutuva luonnontuote. Se on elintärkeä kasvualusta kotimaisten kasvisten ja vihannesten viljelyssä. Se on korvaamaton kotieläinten kuivike ja ainoa kotimainen huoltovarmuuspolttoaine, joka säilyy varastoituna vuosia. Sanon tämän nyt hyvin suoraan: Tässä talossa eletään älyllisesti harmaalla alueella, jos turvetta, kotimaista raaka-ainetta, joka oikein käytettynä on energiaomavaraisuutemme kruununjalokivi, ei oteta käyttöön kaikissa muodoissaan välittömästi. Suomelle ainoa oikea päätös on nyt päättää kansallisesti turpeen käytöstä, ja meidän tulee olla ylpeitä kansallisesti siitä, että meillä on mahdollisuus lähteä omavaraiseen energiantuotantoon ja varmistaa se asia. [Tuomas Kettunen: Olisipa perussuomalaiset hallituksessa!] — Hienoa, kun sanoit tämän. — Reilu prosentti Suomen soista energiaturvetuotantoon eli tuplataan edellinen, [Puhemies koputtaa] niin tässä maassa palaa elämisen edellytykset kymmenilletuhansille maalla asuville ja alalla työskenteleville. — Kiitoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Eestilä, olkaa hyvä.

15.45 **Markku Eestilä kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Huoltovarmuutta käytetään puheissa hyvin usein, mutta sehän tarkoittaa tilannetta, jossa kaikki menee niin sanotusti vähän päin seiniä, ja silloin kaksi asiaa nousee yli muitten: ruoka ja lämpö. Sähkökin tulee vasta sen jälkeen. Sen takia tämä turve on erityisen tärkeä tukipolttoaine niissä kattiloissa, joissa poltetaan puuta, koska jos me luovumme turpeesta, niin meille tulee alueellista huoltovarmuusvajetta. Tämä pitäisi ottaa energiapolitiikassa huomioon.

Täytyy todeta, että edustaja Mäenpään alustus oli aivan erinomainen. Siellä esiteltiin muun muassa keinoja, millä tavalla me tämän turvaamme. Ihan pelkillä puheilla tämä ei tule tapahtumaan, ja hän nosti esille turpeen veronalennukset, SGEI-järjestelmät ja muut. Minä toivon, että turve nostetaan senkin takia nyt prioriteettina energiapolitiikassa huomioon, että sillä on selvä yhteys metsäteollisuuden toimintaedellytykseen, koska se tietyllä tavalla tasaa hintaa, jolloin emme joudu sitten siihen tilanteeseen, että kun turvetta sorsitaan, niin pannaan joku sellutehdas kiinni.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

15.46 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia edustaja Mäenpäälle erinomaisesta puheenvuorosta, erinomaisen kannattavasta asiasta, kiitos isolla koolla.

Toinen asia on ehdottomasti se, että pakkaskauden loputtua nyt tiedämme kaikki, että silloin Suomen teillä tuolla Keski-Suomessa ja Pohjanmaalla turverekat ajoivat paniikissa, kun ei enää muuta lämmityspolttoainetta ollut. Oli todellinen hätä siitä, että paikkakunnat kylmenevät, kun voimalaitoksilla ei ole enää raaka-ainetta, mitä polttaa. Me tarvitsemme välttämättä myös kaiken sen turpeen, kasvuturpeen. Suomalainen yhtiö vie tällä hetkellä yli sataan maahan suomalaisia kasvualustoja. Valtava työ on tehty siinä, että markkinat on saatu auki. Ajatelkaa sitä valtavaa työtä, mitä nämä Vapon, nykyisen Neovan, ihmiset ja

monet yksityiset urakoitsijat ovat tehneet, että ovat saaneet markkinan auki. Älkäämme tuhotko tätä valtavaa markkinamahdollisuutta.

Myös kotimainen energia me tarvitaan, koska kun turpeen ja puun seoksia ja myös vaikka märkää kuorta tai jäistä puuta poltetaan, niin kuivalla turpeella sekoitettuna se palaa sadan prosentin teholla ja saamme yli kolmetuhatta megaa CHP-sähköä lisää valtakunnan verkkoon. Sitä mahdollisuutta ei pidä jättää käyttämättä, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Suhonen, olkaa hyvä.

15.47 **Timo Suhonen sd** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa herra puhemies! Puhuttaessa turpeesta ja varsinkin sen poltosta on todettava se, että tähän liittyy keskeisesti myös kysymys puun polttamisesta energiaksi. Puun polttaminen energiaksi ei ole sen paras käyttötarkoitus silloin, kun sille on tarjolla korkeamman lisäarvon käyttöä metsäteollisuuden jatkojalostuksessa, rakentamisessa, uusissa biotuotteissa ja vientiteollisuudessa. Näin luomme enemmän työpaikkoja, enemmän vientituloja ja enemmän hyvinvointia Suomeen. Samalla on tunnustettava huoltovarmuuden merkitys. Turpeella on edelleen tärkeä rooli huoltovarmuuspolttoaineena sekä kasvualustoissa ja kuivikkeena. Huoltovarmuutta ei saa vaarantaa, ja siksi turpeen asema osana kokonaisratkaisua on turvattava.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pitko, olkaa hyvä.

15.48 **Jenni Pitko vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Turve on ilmastokriisiä kiihdyttävä fossiilinen polttoaine, jonka rooli suomalaisessa yhteiskunnassa on ihan syystä pienentynyt. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä — Puhemies koputtaa] Edustaja Mäenpää sanoi, että turve uusiutuu samalla tavalla kuin puu paitsi hyvin, hyvin paljon hitaammin, jopa tuhansien vuosien aikana. Turpeen ympäristövaikutukset niin kuivikekäytössä kuin energiakäytössä ovat kivihiilen luokkaa. Vesistöjen samentuminen ja rehevöityminen on se, mikä ihmisille jää tästä teollisuudesta käteen. [Petri Huru: Tuosta mikään ei pidä paikkaansa!] Omalla kotiseudullani Pohjois-Pohjanmaalla kirkkaat vedet ovat vain muisto menneisyydestä, kiitos turveteollisuuden ja turvemaiden ojituksen. Kuiviketurpeelle on saatavilla monenlaisia vaihtoehtoja. Energiantuotannossa turpeesta ollaan jo luovuttu. Se, että turvetta käytetään jossain määrin huoltovarmuuskäytössä, ei haittaa, mutta olisiko aika jo mennä eteenpäin ja lopettaa kultaisten turveaikojen muistelu? [Juha Mäenpää: Olitte väärässä ydinvoimastakin! — Perussuomalaisten ryhmästä: Väärässä kaikesta!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Päivi Räsänen, olkaa hyvä.

15.49 **Päivi Räsänen kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kyllä viime kaudella tehtiin huonoja päätöksiä, joilla turvetuotantoa ajettiin alas. Turpeen kotimaisuus pitäisi ottaa huomioon myös energiapolitiikassa. Nyt hakkeen lisänä poltetaan polttoöljyä, vaikka olisi myös kotimainen vaihtoehto. [Mauri Peltokangas: Vihreiden tahto!]

Hallitus on tunnistanut turpeen strategisen merkityksen, ja tänään on juuri julkaistu Luonnonvarakeskukselta tilattu kuivike- ja kasvualustatuotannon tiekartta. Vaikka uusia materiaaleja kehitetään, se ei poista tarvetta turpeelle. Kasvihuonealalla se on välttämätön kasvualustana ja myös kuivikkeena eläinten hyvinvoinnin näkökulmasta, ominaisuuksil-

taan erinomainen. Kasvu- ja kuiviketurpeen saatavuus on riippuvainen energiaturvetta koskevista päätöksistä, joten asiaa on katsottava kokonaisuutena.

Isoimpana pullonkaulana on tällä hetkellä luvitus, ja sen ongelmat pitää ratkaista nopeasti.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kangas, olkaa hyvä.

15.50 **Antti Kangas ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Turpeeseen liittyy paljon historiallista taakkaa, mikä ei pidä paikkaansa. Esimerkiksi vasta viime vuoden lopulla saatiin ensimmäinen tutkimus siitä, mikä on ero turpeen CO_2-päästöillä siinä, onko se kasvu- ja kuiviketurvetta vai polttoturvetta. Olemme tehneet täysin väärillä päästöluvuilla laskentaa siitä, kuinka saastuttavaa turve on esimerkiksi kuivikkeena tai kasvualustana.

Haluan myös muistuttaa siitä, että turve on merkittävä lisäarvon tuottaja nyt, kun olemme päässeet tuottamaan turpeella lisäarvotuotteita. Novactorin aktiivihiilitehdas Ilomantsissa tuottaa maailman parasta aktiivihiiltä. Meillä on biostimulanttien toimitusta Espanjaan ja muualle Etelä-Eurooppaan. Meillä on turvepohjaisia maanparannusaineita, turvepohjaisia sianrehuja, joita viedään Keski-Eurooppaan Hollantiin ja Saksaan. Turpeella on todella merkittäviä mahdollisuuksia viennin kiihdyttäjänä, kunhan sen mahdollisuudet ymmärretään ja annetaan kyky toimia ja annetaan lupia uusille turvesoille.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kinnari, olkaa hyvä.

15.51 **Teemu Kinnari kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Kiitos edustaja Mäenpäälle tästä aloitteesta käydä keskustelua turpeesta.

Ihan pari faktatietoa turpeen osalta tilastoista: Meillä Suomessa soissa on arviolta noin 69 miljardia kuutiometriä turvetta. Suomen metsien puuvarat ovat 2,6 miljardia kuutiometriä. Suomen suot muodostavat uutta turvetta noin 70 miljoonaa kuutiometriä vuodessa, vuotuinen nosto on tällä hetkellä noin viisi miljoonaa kuutiometriä. Nämä ovat ihan tilastolukuja, eli oikeastaan vastaus siihen Pitkon kommenttiin.

Mutta mikä käytännössä nyt on tilannekuva? Turve on luokiteltu hitaasti uusiutuvaksi, ei fossiiliseksi eikä biomassaksi, mutta tämä tekee sen, että se päästökaupan hinta tällä hetkellä, noin 28 euroa megawattitunti, on käytännössä se, mikä estää sen markkinaehtoisen kysynnän. Me tarvitaan tähän strateginen suunnittelu, miten me varmistetaan, että tässä maassa on energia-, kasvu- ja kuiviketurvetta ja mahdollisuutta tehdä turveinnovaatioita myös jatkossa. Tämä on tärkeä kysymys.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Rintamäki, olkaa hyvä.

15.53 **Anne Rintamäki ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Huoltovarmuus ei tarkoita vain sähköä pistorasiasta. Se tarkoittaa ruokaa kaupan hyllyllä, lämpöä kodeissa ja toimivaa alkutuotantoa kriisitilanteissa. Turpeen tuotantoketju niin kasvu-, kuivike- kuin energiaturpeen osalta on osa tätä kokonaisuutta. Turve on varastoitavaa, kotimaista raaka-ainetta. Se ei ole riippuvainen kansainvälisistä toimitusketjuista, satamista tai geopoliittisista riskeistä. Se on suomalaista maaperää ja suomalaista työtä. Realistinen politiikka tunnistaa sen, että kasvu- ja kuiviketurve ovat osa Suomen ruokaturvaa ja huoltovarmuutta. Jos haluamme pitää kiinni kotimaisesta ruuasta, maatalouden elinvoimasta ja kriisinkestä-

västä Suomesta, turpeella on edelleen perusteltu ja välttämätön rooli. Perussuomalaisesta näkökulmasta tämä on huoltovarmuuskysymys. Emme voi samaan aikaan vaatia kotimaista ruokaa, eläinten hyvinvointia ja maatalouden kannattavuutta, jos samaan aikaan heikennämme keskeistä tuotantopanosta ideologisista syistä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Jukkola, olkaa hyvä.

15.54 **Janne Jukkola kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Kiitokset edustaja Mäenpäälle tästä keskustelualoitteesta. — Turvekeskustelussa on palattava perusasioiden äärelle, eli suomalaiseen huoltovarmuuteen. Olen täysin samaa mieltä niiden kollegoiden kanssa, jotka muistuttavat, että polttoturvetta tarvitaan edelleen. Se on kotimainen, varastoitavissa oleva energialähde ja välttämätön vakuutus, joka takaa lämmön suomalaisiin koteihin myös kriisin sattuessa. Mutta turve on paljon muutakin kuin polttoaine. Se on strateginen raaka-aine, jota ilman suomalainen ruokapöytä olisi köyhempi. Meidän on luvitettava Suomeen uusia turvetuotantoalueita, jotta voimme varmistaa sekä energiaomavaraisuutemme että ruokaturvamme. Tarvitsemme kotimaista turvetta kasvualustoiksi, kuivikkeiksi, eläinrehuiksi. Samalla turve on tulevaisuuden korkean jalostusasteen tuote, [Puhemies koputtaa] josta syntyy biostimulantteja, maanparannuspellettejä ja aktiivihiiltä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kettunen, olkaa hyvä.

15.55 **Tuomas Kettunen kesk** (vastauspuheenvuoro): Kunnioitettu herra puhemies! Ihan ensimmäiseksi kiitän hallituspuolueen edustaja Mäenpäätä tästä arvokkaasta keskustelualoitteesta. — Nimittäin tämähän on ajankohtaiskeskustelu turpeen merkityksestä Suomen ja Euroopan ruuantuotannolle ja energiahuoltovarmuudelle. Edustaja Peltokangas, te todistitte tuossa äsken väkevästi. Nyt olisi hyvä kuulla hallituksen suunnalta, mitä hallitus aikoo tehdä tämän turpeen kotimaisen tuotantokapasiteetin ja kaupallisen kysynnän turvaamiseksi. Nyt hallitus on istunut kolme vuotta, ja tuntuu, että tämmöistä toimettomuutta on edelleenkin ilmassa. Hyvä, että on tämä keskustelualoite. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä — Puhemies koputtaa] Olisi hallitusohjelman kirjauksiin pohjautuen hyvä kysyä, miten te olette edistäneet hallitusohjelmakirjausten mukaisesti kasvu- ja kuiviketurpeen käyttöä, ja me tiedämme jo eduskunnassa sen, että hallitusohjelmakirjauksen mukaisesti energiaturpeen osalta kirjaus on selvä: te ajatte sitä alas. Mutta kasvu- ja kuiviketurpeen osalta kysymys kuuluu: missä tilanne menee?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Jari Koskela, olkaa hyvä.

15.56 **Jari Koskela ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Niin, arvoisa keskusta ja arvoisa edustaja Kettunen, viime hallituskaudella olette tehneet tämän maan historian ehkä kaikkein huonoimman valinnan, mitä voi poliittisella tasolla tehdä, kun ajoitte alas turvetuotannon. [Välihuutoja] Te mahdollistitte 30 miljoonan hävityspalkkiot turveyrittäjille, järjestitte JTF-rahoitusta uudelleenkoulutukseen ja aikaistitte punavihreillä ilmastotoimilla turpeen demonisoinnin tilanteessa, jossa olisi pitänyt toimia juuri päinvastoin. Vieläkö olette samaa mieltä? Me tiedämme, että turve taipuu moneen ilmastoystävälliseen asiaan. Hyvällä syyllä turpeen hyödyntämistä täysimääräisesti voidaan jo nyt luon-

nehtia ilmastoteoksi, kun ajatellaan nettopositiivisesti ja huomioidaan koko elinkaari turpeen monista käyttötarkoituksista turvetuotantoalueiden jälkikäyttöön. Nyt pitää saada luvitukset kuntoon ja yrittäjille lupaus jatkosta. Tämä on tärkeää.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Satonen, olkaa hyvä.

15.57 **Arto Satonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minäkin haluan kiittää Mäenpäätä tästä aloitteesta. Hän kävi hyvin läpi tämän kuiviketurve-, kasvuturve- ja energiaturveasian kokonaisuudessaan. — Mielelläni jatkan tästä Koskelan puheenvuorosta, koska tämä on juuri se asia, joka ei ole tässä riittävästi vielä ollut esillä, että jos me ajatellaan tätä asiaa sen turveyrittäjän näkökulmasta, että he uskaltavat investoida ja niin kuin täällä sanottiin, myöskin innovoida sitä, niin se vaatii tietynlaista jatkuvuutta. Ja kaikkein huonointa on se, että tässä on ollut hyvin vahvasti ideologia mukana, kun edellisellä kaudella on näitä asioita hoidettu. Nyt on tilanne muuttunut. Me tarvitaan tämä huoltovarmuussyistä, ja kasvu- ja kuiviketurpeen osalta tämä asia on hoidettava. Meidän on tehtävä pitkän aikavälin ohjelma, jolla me myös annetaan luottamusta niille, jotka tällä alalla toimivat, että tämä on jatkossakin käytettävissä oleva yksi keino.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mehtälä, olkaa hyvä.

15.59 **Timo Mehtälä kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mistä tietää, että joku asia on jollekin puolueelle tärkeä? Kiitos Mäenpäälle tästä hyvästä aloitteesta, mutta sen tietää siitä, että siitä puhutaan aktiivisesti ja sitten neuvottelujen ja päätöksenteon hetkellä siitä myös pidetään kiinni. Harvoin on Suomen politiikassa puhuttu niin paljon ja niin intohimoisesti turpeesta kuin viime vaalikauden loppupuolella. [Mauri Peltokangas: Totta kai, koska te tuhositte sen!] Turpeen osalta sen verran, että perussuomalaisten elokuussa 2022 tehdyssä vaaliohjelmassa luki näin: turpeen energiavero pois, turve uusiutuvaksi ja turve pois päästökaupan piiristä. Yhtäkään näistä asioista ei tullut hallitusohjelmaan. [Juha Mäenpää: Meillä on tavoitteita eikä lupauksia! — Välihuutoja — Puhemies koputtaa] Ja toiseksi: viime hallitus päätti energiaturpeen osalta, että se puolitetaan, ja tämä hallitus — tämä hallitus — päätti, että energiaturpeen käyttö lopetetaan. Siinä on vinha ero. Näihin haluaisin vastauksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Mäenpää, olkaa hyvä — edustaja Peltokangas, tarkoitan.

Juha Mäenpää ps: No, arvoisa puhemies, minä nyt otan, kun kerran lupasitte. [Naurua]

Puhemies Jussi Halla-aho: Se ei tapahdu tällä tavalla, edustaja Mäenpää. — Edustaja Peltokangas, olkaa hyvä.

Juha Mäenpää ps: Sanoitte nimeni kuitenkin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kyllä, sanoin sen väärin.

16.00 **Mauri Peltokangas ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Vastaan tässä keskustan edustajien tyyliin keskustella tärkeistä turvearvoista. Te tuhositte turpeen noston. Teidän sosialistihallituksenne teki tämän aivan kylmänviileästi. Otimme siihen voimakkaasti kantaa. Tänä päivänä, kun meillä edustaja Mäenpää tuo tämän asian keskusteluun, te ette tee mitään muuta kuin politiikkaa. Teitä eivät kiinnosta turvetuottajat, teitä ei kiinnosta turpeen tulevaisuus. Se näkyy teidän puheissanne, ja se kuuluu. Siellä nauraa entinen valtioneuvoston ministeri, joka oli tuhoamassa turvetta. Siellä edustajat hymyilevät. Keskustellaan tästä asiasta ja koetetaan tehdä yhdessä se, mitä on tehtävissä, jotta ne turvetuottajat tuolla Suomessa saisivat sitä työtään jatkaa. Pyydän, että lopetatte ilveilyn ja kunnioitatte turvetuottajia ympäri Suomen, mitä ette ole tähän saakka tehneet.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

16.01 **Lauri Lyly sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä keskustelu menee mustavalkoiseksi. Pieniä lukuja: 2010 Suomen kaukolämmön tuotannossa meillä oli valtaosin maakaasua, kivihiiltä, öljyä ja turvetta. Niillä tuotettiin, ja nyt kun katsotaan sitä, niin aika paljon nämä tuotantotavat ovat muuttuneet. Tämä, mikä tässä on tapahtunut, on ollut vähän pitemmän aikavälin muutos. Se ei ole tapahtunut vain viime kaudella, vaan tämä on hitaasti tapahtunut kaukolämmön tuotannossa, [Perussuomalaisten ryhmästä: Verotuksella!] ja nyt turpeella on enää viennin osuus siellä kaukolämmössä ja sähköntuotannossa käytännössä ei ollenkaan.

Arvoisa puhemies! Tosiasia on, että turpeella on merkitys huoltovarmuudessa ja sen varmistamisessa, että meillä on silloin lämpöä tarjolla niissä paikoissa, joissa meillä on polttokattiloita, huippujen tasaamisessa silloin, kun on pakkaskausi. Mutta sitten voi kysyä, kuinka paljon me satsaamme kasvuturpeeseen ja näihin aktiivihiiliratkaisuihin, mitä täälläkin tuli esiin. Voi kysyä, onko turve oikea polttoaine poltettavaksi, [Puhemies koputtaa] vai pitäisikö sitä kehittää muullakin tavalla.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mikkonen, Krista, olkaa hyvä.

16.02 **Krista Mikkonen vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todellakin täällä on liikuttu älyllisesti varsin harmaalla alueella. [Perussuomalaisten ryhmästä: Sama jatkuu!] Tässä aloitteessa ei ollenkaan nosteta esiin niitä turpeen haitallisia puolia. Kun turvetta poltetaan energiaksi, niin todellakin ne päästöt ovat kivihiilen päästöjen luokkaa. Sen lisäksi turpeennosto aiheuttaa valtavasti vesistöpäästöjä, ja se on pilannut jo monet mökkijärvet. Asbestiakin käytettiin aikoinaan, mutta kun ymmärrettiin sen vaarallisuus, niin se lopetettiin.

On totta, että kuivikekäytössä ja kasvualustana turve on ollut hyvä alusta, mutta siihenkin koko ajan etsitään vaihtoehtoja. [Keskeltä: Ei löydy!] Tässä on vedottu paljon eurooppalaisen ruuantuotannon varmistamiseen. On hyvä muistaa, että myös muualla Euroopassa käytetään muita kasvualustoja ja tehdään myös paljon työtä niiden etsimiseksi, niin että turpeesta voidaan kokonaan luopua.

Minusta on älyllisesti epärehellistä myös antaa turvetuottajille sellainen kuva, että tämä ala olisi jotenkin merkittävä tulevaisuuden ala, [Perussuomalaisten ryhmästä: Kyllä on!] kun me tiedämme, [Puhemies koputtaa] että päinvastoin turpeen käyttö on loppumassa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Vornanen, olkaa hyvä.

16.04 **Timo Vornanen tv** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomalaisen energiapolitiikan on perustuttava realismiin ja isänmaan etuun. Sokea ilmastoposeeraus ei saa ohittaa tervettä järkeä, kansalaisten toimeentuloa ja kansallista turvallisuutta. On ollut täysin tekopyhää ajaa alas kotimainen, huoltovarmuudelle elintärkeä turveteollisuus. Nyt poltamme lämmityskattiloissa hyvää tukkipuuta, kun varsinaista polttoainetta ei ole nostettu maasta. Lisäksi turvetuotteillemme olisi kysyntää myös muualla Euroopassa. Miksi emme halua parantaa vientiämme, miksi?

Lisäksi muistutan realiteetista: Suomen osuus maailman päästöistä on vaivaiset 0,8 promillea — 0,8 promillea. Näillä promilleilla emme pelasta maailmaa, mutta itsetuhoisella politiikalla me kyllä tuhoamme suomalaisten arjen ja hyvinvoinnin. Kyse on Suomen oikeudesta päättää omista varannoistaan ja turvata kansalaisten leipä [Puhemies koputtaa] sekä lämpö. — Kiitoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Strandman, olkaa hyvä.

16.05 **Jaana Strandman ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nuoruudessa työskentelin turvesuolla. Aamut alkoivat varhain, ja työpäivät rytmittyivät sään mukaan. Siellä oppi, kuinka paljon osaamista, sitkeyttä ja investointeja tämä elinkeino vaatii Suomen lyhyellä kesäkaudella.

Edellisellä hallituskaudella turve ajettiin alas keskustan, SDP:n ja vihreiden toimesta väärillä perusteilla ja ideologialla. Turpeella on tärkeä strateginen rooli Suomen huoltovarmuudessa ja omavaraisuudessa. Se on kotimainen uusiutuva varastoituva polttoaine, jota voidaan käyttää silloin, kun tarve on. Se tukee lämmön ja sähkön tuotantoa kylminä talvina ja tasapainottaa järjestelmää tilanteissa, joissa muut tuotantomuodot eivät riitä. Samalla turve on keskeinen ja kriittinen raaka-aine kasvuturpeissa ja kuivikkeissa, joilla on suora yhteys maa- ja metsätalouteen ja kotimaiseen ruuantuotantoon. Turve merkitsee työtä, omavaraisuutta ja varautumista, ja se tulee ottaa käyttöön kaikissa muodoissaan ja kasvattaa sitä kautta Suomen vientiä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

16.06 **Juha Hänninen kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Turve ei ole vain energiakysymys, se on myös huoltovarmuuskysymys. Tässä keskustelussa on lopulta kysymys siitä, pystymmekö turvaamaan suomalaisen ruuantuotannon, energiaomavaraisuuden ja kriisinsietokyvyn tilanteessa, jossa Euroopan turvallisuusympäristö on muuttunut rajusti. Meidän linjamme on, että turve säilyy tärkeänä osana Suomen energiapalettia. Tämä on välttämätöntä, koska turve on ainoa kotimainen energialähde, joka on yhtä aikaa huoltovarma, säävarma ja helposti varastoitava. [Mikko Savola: Ei yhtään esitystä!] Tänä päivänä tiedämme hyvin, että kriiseihin varaudutaan turvaamalla ensin energiaomavaraisuus. Se on tärkeintä turvaamme.

Arvoisa puhemies! On totta, että päästökaupan ulkopuolisissa laitoksissa turpeen kilpailukyky on erittäin vahva, ja juuri näissä laitoksissa meidän on varmistettava turpeen käyttämisen mahdollisuudet. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Seppänen, olkaa hyvä.

16.07 **Sara Seppänen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kansakunnan vahvuus mitataan kriisin hetkellä. Tällä hetkellä me puhumme täällä energiasta ilmastopolitiikan näkökulmasta, mutta energia on ennen kaikkea huoltovarmuutta ja turvallisuuspolitiikkaa. Se on sitä, että sairaalat pysyvät käynnissä, kodit lämpiminä ja teollisuus pyörimässä kaikkina aikoina. Meillä ei ole öljyä, kuten Norjalla, mutta meillä on turve, kotimainen, varastoitava ja säädettävä energianlähde. Norja ei sulkenut öljyhanojaan maailman muuttuessa vaan teki siitä strategisen voimavaran ja rakensi samalla tulevaisuuttaan. Turpeen alasajaminen oli virhe. Nyt me kaipaamme takaisin sitä säätökykyä ja omavaraisuutta, josta luovuimme.

Ei ole parempaa ja turvallisempaa antibioottiresistenttiä kuiviketta kuin turve. Esimerkkinä lammas, joka saa kasvaa turpeen päällä, tekee parempaa ja terveempää villaa kuin se lammas, joka ei saa kasvaa turpeen päällä.

Kysymys ei ole menneeseen palamisesta, vaan Suomen edun ajamisesta. [Puhemies koputtaa] Uskallammeko käyttää omia voimavarojamme osana energiapalettia ja vaurastua?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Laakso, olkaa hyvä.

16.09 **Sheikki Laakso ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Turpeenpolttohan on käytännössä lopetettu lähinnä ideologisista syistä. Tätä virhettä ei nyt vain jostain syystä haluta oikaista eikä korjata millään tavalla, vaan jopa sen varjolla, ettei tarvitse missään nimessä korjata, me tuodaan italialaisen mafian jätettä tänne poltettavaksi. Siis meillehän nauravat variksetkin — ainakin Italian varikset nauravat ihan varmasti. [Keskeltä: Ja perussuomalaiset ovat hallituksessa!] Nyt on ihme homma, että tosiaankaan ei voida myöntää tätä asiaa millään tavalla ja korjata sitä, mikä pitäisi korjata, koska näinhän tehtiin kuitenkin aikoinaan jopa vihreitten osalta ydinvoimassa, että huomattiin, että ajatus oli väärä. Nyt olisi tärkein asia tulla siinä asiassa takaisin ja järkiimme. Todellakin minä toivon, että me tultaisiin jonain päivänä korjaamaan nämä huonot päätökset yhdessä, [Tuomas Kettunen: Te olette hallituksessa nyt, ette oppositiossa!] vaikka koko porukan kesken ja keskustakin mukana siellä. Me voitaisiin ihan oikeasti kimpassa tämä asia pistää kuntoon.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kalli, olkaa hyvä.

16.10 **Eeva Kalli kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on käytetty paljon hyviä puheenvuoroja, ja todellakin turve on äärimmäisen tärkeä polttoaine ja raaka-aine niin meidän energiahuollon kuin ruokahuollon ja ruokaturvan näkökulmasta. Siksi onkin vaikea ymmärtää tätä tilannekuvaa vasten ja vieläpä tässä maailmantilanteessa, jossa me olemme, miksi hallitus haluaa luopua kokonaan turpeen energiakäytöstä vuoteen 2030 mennessä. [Tuomas Kettunen: Miksi?]

Ymmärrämme hyvin, että moni toimi, esimerkiksi päästökauppajärjestelmästä irrottautuminen, olisi hyvin vaikea toimi, joka vaatisi aikamoista lobbausta, mutta on olemassa myös toimenpiteitä, joita hallitus voi omin toimin tehdä, ja on toimivalta toimia, esimerkiksi verotukseen liittyvät kysymykset. Niistä Suomi voi päättää itse. Esimerkiksi turpeen verotuksen osalta voi tehdä päätöksiä ja poistaa vaikka turpeen valmistevero kokonaan. Tai ainakin pyydän teitä nyt verottoman lämmitysturpeen ylärajan osalta säilyttämään sen siel-

lä 10 000 kilowattitunnissa, joka viime kaudella päätettiin. [Puhemies koputtaa] Nyt aiotte sen poistaa kokonaan. Se on kestämätön päätös.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Huru, olkaa hyvä.

16.11 **Petri Huru ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa herra puhemies! Haluan myös aluksi kiittää edustaja Mäenpäätä tästä keskustelualoitteesta turpeesta. Täällä on ollut hyviä puheenvuoroja liittyen turpeen moninaiseen käyttöön niin ruoantuotannossa kuin energiantuotannossa, myös aktiivihiili, korkeimman jalostusasteen tuotteet on mainittu. Täällä mainittiin myös päästökauppa, ja ehkä yksi, mitä itse kaipaisin tähän turvekeskusteluun — käsiteltäväksi joko tämän hallituskauden aikana tai ketä sitten seuraavana on vetovuorossa — liittyen tähän turpeen uusiutuvuuteen: Sen uusiutuvuus täytyisi luokitella ei pelkästään EU-tasolla vaan myös IPCC:n kautta, eli siis kansainvälisen ilmastopaneelin taholla, hitaasti uusiutuvaksi, jotta sitä kautta saataisiin vaikutettua tähän päästökertoimeen, mikä vaikuttaa, kuten mainittiin, siihen turpeen polttamiseen. Se pitäisi saada muutettua.

Nopea kommentti vielä vesistövaikutuksista: GTK teki siitä tutkimuksen, ja turvetuotannon vaikutuksia ei pystytty erottamaan muista tekijöistä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pitko, olkaa hyvä.

16.12 **Jenni Pitko vihr** (vastauspuheenvuoro): Edustaja Huru, tervetuloa Pohjois-Pohjanmaalle katsomaan, miltä mökkijärvet näyttävät turvetuotantoalueiden kyljessä. [Petri Hurun välihuuto]

Minun mielestäni tämä keskustelu, arvoisa puhemies, on hieman erikoista. Kaudesta toiseen oppositiot ja hallituspuolueet kiistelevät siitä, kuka on ajanut turpeen alas, ja aina tietenkin syy on siinä toisessa ryhmässä, [Perussuomalaisten ryhmästä: Teidän kaudella se meni hallitsemattomasti alas!] mutta totuus on se, että markkinat ovat ajaneet turpeen käytön alas. Toki on myös syynsä siihen, että turpeen vähentäminen on ollut edellisen hallituksen strateginen tavoite, ja se on myös tämän hallituksen kirjattu tavoite. [Perussuomalaisten ryhmästä: Siinäs kuulitte, keskusta!] Se on ollut järkevää ja ilmastopoliittisesti oikea suunta, mutta ihmettelen sitä, että markkinatalous ei kuitenkaan tässä salissa saa kovin paljon suosiota, kun nimenomaan markkinat ovat ajaneet turpeen käytön alas. No, Euroopassa on kaksi maata, Suomi ja Irlanti, jotka ovat isommassa määrin turvetta tällä tavalla hyödyntäneet. Irlannissa ollaan myös lopetettu turpeen käyttö. He ovat myös edellä tämmöisessä oikeanmukaisen siirtymän [Puhemies koputtaa] uusiin elinkeinoihin mahdollistamisessa. Ehkäpä se voisi olla myös meidän yhteinen [Puhemies koputtaa] tavoite täällä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Immonen, olkaa hyvä.

16.14 **Tomi Immonen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Turpeen merkitystä Suomen ja koko Euroopan ruuantuotannolle sekä energian huoltovarmuudelle ei voi eikä saa aliarvioida. Turve on kotimainen, säästä riippumaton ja saatavuudeltaan varma resurssi, juuri sellaista huoltovarmuutta, jota nykyisessä maailmantilassa tarvitaan. Ukrainan sodan myötä olemme nähneet, kuinka vaarallista on rakentaa kriittisiä toimintoja tuontienergian varaan. Kun rajat sulkeutuvat ja markkinat horjuvat, vain kotimainen tuotanto pitää yhteiskunnan pyörimässä. Lisäksi turvetuotanto tarkoittaa hajautettua energiantuotantoa.

Sodan kaltaisissa kriiseissä on yhteiskunnan elinehto, että energiaa voidaan tuottaa muuallakin kuin haavoittuvassa ja näkyvässä infrassa. Turvetuotanto työllistää, ylläpitää palveluja, luo uusia työpaikkoja maaseudulle ja mahdollistaa, että koko Suomi pidetään asuttuna. Turvallisuuskysymys sekin. Suomen ja koko eduskunnan tulisi tehdä kaikkensa, että turve palautuisi osaksi keinovalikoimaamme, ja turve tulisi nähdä ennemminkin kansallisena turvallisuuskysymyksenä, ei ilmastokriisinä, 0,9 promillen [Puhemies koputtaa] vahvuisena asiana.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lintilä, olkaa hyvä.

16.15 **Mika Lintilä kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä on joissakin puheenvuoroissa tullut tuo viime kauden romutuspalkkio esille. Olin silloin vastaava ministeri, ja silloin alan kanssa käytiin keskusteluja erilaisista toimenpiteistä, joilla alaa voitaisiin auttaa. Tämä romutuspalkkio oli yksi alalta tulleista esityksistä.

Ei turvetuotannon ongelma ole se kapasiteetti. Kyllä kapasiteettia, nostokapasiteettia, meillä riittää. Enemmän meidän nostamista rajoittavat jo pelkästään säät. Kyllä ongelma on kannattavuus, ja sen kannattavuuden saaminen on sitten jatkotoimien kannalta tietysti... Ja oli viime kaudellakin: viime kaudella me tuplattiin verottoman käytön määrä eli se, mikä oli veroton. Nyt näyttää sille, että nämä lait, joita tämä hallitus on tekemässä, ovat ajaneet tilanteeseen, että yhä useampi voimalaitos on ajautunut päästökaupan piiriin ja sitä kautta turve on tullut kannattavaksi. Eli kyllä se ongelma tulee täältä.

Itse pidän selvänä, [Puhemies koputtaa] että turve tulee olemaan myös jatkossa erittäin tärkeä huoltovarmuuden kannalta, [Puhemies koputtaa] se tulee olemaan kasvuturpeen kannalta ja niin edelleen. Eli kyllä meillä jatkossakin tulee turvetuotantoa olemaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Eerola, olkaa hyvä.

16.16 **Juho Eerola ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Pidän erittäin hämmästyttävänä oikeastaan, että tässä talossa suuressa valiokunnassa on kuulemma aikanaan noin neljännesvuosisata sitten arvalla ratkaistu, onko turve uusiutuva vai uusiutumaton luonnonvara.

Suomihan on maailman soisimpia maita, ja jopa maamme nimen on joskus väitetty johtuvan suosta ja maasta. Nyt onkin pakko suomia Suomea siitä, että aikanaan on arvottu turpeen olevan tällainen uusiutumaton luonnonvara.

Turpeen avulla, niin kuin tässä on kuultu monessa puheenvuorossa, voitaisiin olla energian suhteen nykyistä omavaraisempia. Tällä olisi paljon merkitystä myös huoltovarmuuden kannalta. Turve tuo turvaa.

Lisäksi pitää mainita tämä, mikä on myös mainittu moneen kertaan, eli tämä kuivike- ja kasvuturve, jolla on merkitystä sitten ruuantuotannon, maatalouden ja puutarhatalouden suhteen ja joka voisi tuoda jopa vientituloja.

Keskustan ja perussuomalaisten tässä loppujen lopuksi on turha mitenkään riidellä. Meillä on ihan sama tavoite. [Puhemies koputtaa] Eiköhän me saada tämä kuntoon, kun sovitaan vaan, että kumpikaan ei enää koskaan jätä tyhjää paperia hallitusneuvotteluissa. [Naurua — Tuomas Kettunen: Se oli kova lupaus!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Eestilä, olkaa hyvä.

16.18 **Markku Eestilä kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sillä nyt ei ole suurta väliä, kuka on ollut mitäkin mieltä ja kuka on milloinkin ollut hallituksessa. Venäjän hyökkäys 2022 muutti koko paletin kertaheitolla, ja Venäjältä loppui puu. Silloin viimeistään olisi pitänyt ymmärtää puun ja turpeen yhteys ja tehdä oikeita poliittisia johtopäätöksiä.

Arvoisa puhemies! Tässä on bioenergian tuottajat 2025. Minä olen kyllä — voin sen julkisesti todeta — värisokea, mutta tässä on sinisellä merkitty turve ja tämä kartta on ihan täynnä sinistä, niin kyllä sitä turpeen käyttöä vielä on. Ja kuten edustaja Lintilä, entinen ministeri, sanoi, kyllä meillä kapasiteettiakin löytyy. Se edellyttää, että me pystymme tarjoamaan urakoitsijoille riittävän pitkän aikajänteen, jolla sitä tuotantoa tullaan ostamaan, olipa se ostaja Huoltovarmuuskeskus tai sitten meidän lämpölaitokset tai CHP-laitokset, joita ikävä kyllä on alas ajettu alhaisen sähkönhinnan takia jo pitkään.

Tämän puheenvuoron käytän sen takia, että poliittinen järjestelmä nyt käyttäisi realismia ja ymmärtäisi, missä sillassa Suomen talous on, ja lähdettäisiin käyttämään energiassa kotimaisia polttoaineita.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Elomaa, olkaa hyvä.

16.19 **Ritva Elomaa ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos, edustaja Mäenpää, tämä on hyvä, loistava aloite. Turve on ollut vuosikymmenten ajan olennainen osa suomalaista maataloutta. Sen ainutlaatuiset ominaisuudet ovat tehneet siitä arvokkaan resurssin maanparannuksessa ja kasvualustana. Maatalouskäytön näkökulmasta tarkasteltuna turpeelle ei ole olemassa korvaajaa, jonka saatavuus, kustannustaso ja ominaisuudet olisivat edes lähellä turvetta.

Merkittävimpiä turpeen käyttökohteita maataloudessa ovat kasvihuonetuotanto ja kotieläintiloilla kuivittaminen. Kuivikeominaisuuksista hyvä vedensidontakyky on muihin kuivikkeisiin nähden ylivertainen. Esimerkiksi pihattonavetoissa ja muissa ulkoilmalle alttiissa ratkaisuissa turpeen korvaaminen on mahdotonta. Kondensoituva vesi nollakeleillä on vaikea kuivattava. Turvetta käytetään makuualustojen pohjalla, ja se samalla myös eristää ja auttaa pitämään eläimiä lämpiminä. Turve pölyää vähemmän ja näin ollen vähentää kotieläinten keuhko-ongelmia ja parantaa ilmanlaatua. [Puhemies koputtaa]

Turve on turva, kuten Eerolakin totesi. Jos pitää eläinten hyvinvointia tärkeänä, kannattaa turvetta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Siponen, olkaa hyvä.

16.20 **Markku Siponen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia tästä erittäin hyvästä keskustelualoitteesta. Turve liittyy keskeisesti Suomen omavaraisuuteen. Sillä on edelleen merkitystä lämmöntuotannossa, mutta tietysti se aivan keskeinen merkitys ja rooli tällä hetkellä liittyy huoltovarmuuteen. Huoltovarmuuspolttoaineena se on säävarma ja helposti varastoitava, ja ehdottomasti meidän pitää turve pitää edelleenkin mukana paletissa ja, niin kuin on tullut esille, ei pelkästään näistä syistä vaan myöskin kasvu- ja kuiviketurpeen saatavuuden takia, sinne kasvihuoneille, sinne kotieläintiloille. Näistäkin syistä turpeen jatko pitää turvata. Tässä on ongelmana nämä luvitusongelmat, mitkä ovat nousseet esille. Ne on tärkeää ratkaista, ja ylipäänsä on tärkeää pystyä tekemään sem-

moisia päätöksiä, millä tämä strateginen huoltovarmuuspolttoaine pystytään myöskin jatkossa Suomessa turvaamaan.

Arvoisa puhemies! Kun tässä on kuunnellut näitä perussuomalaisten puheenvuoroja, niin tulee mieleen, miksi näitä puheenvuoroja ei pidetty siellä hallitusohjelmaneuvotteluissa, [Puhemies koputtaa] koska kirjaukset täällä hallitusohjelmassa ovat kuitenkin niin, että turpeen energiatuotanto ollaan ajamassa alas. [Puhemies koputtaa] Herää tämä kysymys.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Krista Mikkonen, olkaa hyvä.

16.22 **Krista Mikkonen vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Turpeen osuus Suomen energian kokonaiskulutuksesta on puolitoista prosenttia, elikkä ne väitteet, joista tässä on kerrottu, että se olisi Euroopassa merkittävä, eivät pidä paikkaansa. Suomessa tämä osuus on jopa suurempi kuin muissa Euroopan maissa, eli tämä on energian käytön osalta varsin mitätön osuus, ja hyvä niin, koska ne päästöt ovat niin suuret.

Täällä toivottiin myös, että päästökerrointa muutettaisiin. [Juha Mäenpään välihuuto] No, eihän sitä voi muuttaa, kun se perustuu niihin todellisiin päästöihin.

Uusiutuvasta puhuttiin. Turve uusiutuu noin kolmetuhatta vuotta. Jos me mietitään, mitä toimia meidän pitää tehdä vaikka ilmaston hyväksi, niin kolmetuhatta vuotta on todellakin liian pitkä aika sitä miettiä.

Odotinkin, milloin tämä tarinalegenda tästä arvasta täällä nousee esiin, se, että arvalla olisi päätetty, onko turve uusiutuva vai ei. Ei sitä arvalla tai ilman arpaa voi Suomi päättää, se on ihan YK:n määrittelemä. [Markku Eestilä: Kyllä se arvalla päätettiin!]

Sitten on nostettu huoltovarmuus esille. Ymmärrän tämän näkökulman, mutta todellisuudessahan turve ei ole mitenkään erityisen hyvä [Puhemies koputtaa] huoltovarmuuspolttoaine, koska se varastoidessakin hajoaa ja energiamäärä siinä vähenee ja sen turpeen nosto on hyvin sääriippuvaista. [Hannu Hoskonen: Ei pidä paikkansa!] Ei voi sataa, [Puhemies koputtaa] ja myös pitkä kuivuus aiheuttaa tulipalovaaran.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, edustaja Mikkonen. Nyt minuutti on käytetty korkojen kera. — Edustaja Nieminen, olkaa hyvä.

16.23 **Mira Nieminen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Turpeella on Suomessa tärkeä rooli, mikä on korostunut tässä geopoliittisessa tilanteessa, kuten täällä on jo usein todettu. Turve on kotimainen raaka-aine, jonka saatavuus ei riipu kansainvälisistä toimintaketjuista, ja sitä voidaan hyödyntää poikkeusoloissa, kuten erittäin kylminä talvina ja polttoainehuollon häiriötilanteissa.

Tosiaan vähemmälle huomiolle ovat jääneet turpeen käyttöön liittyvät sivuvirrat erityisesti kuiviketurpeessa, joka on erittäin imukykyinen ja sitoo ammoniakkia ja parantaa esimerkiksi talli- ja navettaympäristöjen ilmanlaatua. Hevostaloudessa mutta myös muussa kotieläintuotannossa turve on monille toimijoille kustannustehokas ja toimintavarma vaihtoehto. Tosiaan näin hevosen omistajanakin on todettava, että turve toimii eläinkuivikkeena poikkeuksellisen turvallisesti sekä eläimille että niiden hoitajille. Sen luonnostaan hapan pH, antiseptiset ominaisuudet ja homehtumattomuus vähentävät bakteerien ja muiden mikrobien kasvua eläinsuojissa. Nämä piirteet auttavat pitämään eläintilat kuivina, hygieenisinä ja hajuhaitoiltaan hallittuina, mikä tukee sekä eläinten hyvinvointia että hoitotyön

ergonomiaa. [Puhemies koputtaa] Turve on todellinen vientituote meille Suomessa, ja tämä meidän kannattaisi kyllä muistaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Huhtasaari, olkaa hyvä.

16.25 **Laura Huhtasaari ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Turve ja turvepohjaiset tuotteet ovat tosiaan meidän öljy. Me emme voi pelastaa maailmaa, mutta me voimme pelastaa itsemme. Tässä on monta kertaa tullut esille, kuinka se on puutarhataloudessa ja kuivikkeena eläimille täysin korvaamaton ja CHP-voimaloissa erittäin tärkeä. Ajattelen sitä, että kun pääsimme nyt sopuun tästä velkajarrusta, niin jos nyt sitten pääsisimme sopuun siitä, että lopettaisimme talouskasvun jarrut eli sellaiset typerät päätökset, mitkä estävät meidän talouskasvuamme. Meidän pitäisi jokaisessa päätöksessä miettiä, millä tavalla Suomi raketoi, millä tavalla me voisimme saada edullista energiaa ja miten me voisimme hyödyntää niitä Suomen omia oloja, omaa energiavaraisuutta. Tämä olisi semmoinen tosi tärkeä päätös.

Vielä vihreälle edustajalle siellä: kyllä se nyt arvalla ratkaistiin — siinä oli Satu Hassi silloin puheenjohtajana. Nämä ovat poliittisia päätöksiä, mutta sitten huonoja poliittisia päätöksiä [Puhemies koputtaa] voimme välillä myös korjata.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Jukkola, olkaa hyvä.

16.26 **Janne Jukkola kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa herra puhemies! Täällä on ollut hyvää keskustelua, ja tämä turpeen huoltovarmuuspuoli on kyllä vahvasti noussut tänään esiin, ja hyvä niin.

Mutta palaan vielä tuohon turpeen toiseen rooliin, mistä täällä myös on puhuttu, tähän monikäyttöisyyteen, siihen, mihin sitä pystyy hyödyntämään. Kasvualustat, otetaan vaikka männyntaimet tai meidän kasvihuoneviljely, ovat hyvin, hyvin riippuvaisia tästä.

Mutta sitten tämä kuivike: Kun meillä on noussut esiin myös niitä toimenpiteitä, millä tämä täällä varmistetaan, niin kehotan kyllä tähän tänään iltapäivällä tulleeseen maa- ja metsätalousministeriön tilaamaan kuivike- ja kasvualustatuotannon tiekarttaan tutustumiseen, koska siinä linjataan vuoteen 40 asti, miten kuiviketta ja turvetta voidaan myös hyödyntää. [Puhemies koputtaa] Tähän kehotan sitten myös kaikkia osallistumaan. [Puhemies koputtaa] Tämähän jalkautetaan myös meille kaikille edustajille.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Savola, olkaa hyvä.

16.27 **Mikko Savola kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ensinnäkin haluan sanoa, että asun 500 metrin päässä turvenevasta. Katson, kuinka joka päivä turverekka lähtee viemään kuormaa. Seuraan, kuinka sieltä haetaan vesinäytteitä toistakymmentä vuodessa. Se on urbaani legenda, että turvetuotanto saastuttaisi nykypäivänä vesistöjä.

Tässä on ollut erinomaisia puheenvuoroja. Niitä on tullut hallituspuolue perussuomalaisista, mutta tiedättekö, että se yksi ainut ongelma on se, että teillä on valta tällä hetkellä tuoda meille päätettäväksi ne esitykset turveveron alentamisesta, siitä, että esimerkiksi tätä kattilatehoa ei pienennetä. Se oli teidän päätös, joka vei monta lämpölaitosta tuohon päästökaupan piiriin, eikä ole myöskään tullut sitä esitystä, että siitä päästökaupan piiristä lähdettäisiin EU-tasolla neuvottelemaan. Hyvänen aika sentään, tämä on mielenkiintoinen

keskustelu, koska te lupasitte todella ponnekkaasti ennen vaaleja turveyrittäjille ja kansalaisille hoitavanne tämän asian kuntoon, ja se teko on nolla, mitä te olette pystyneet tekemään. Mutta kiitän edustaja Mäenpäätä siitä [Puhemies koputtaa] — se on myös teko — että on saatu keskustelualoite tänne meidän keskusteltavaksemme ja voimme puhua tästä asiasta. [Puhemies koputtaa] Mutta hoitakaa nyt, hyvät ihmiset, tämä asia kuntoon. [Sheikki Laakso: Kyllä ministeri tietää, miten nämä asiat menee!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kangas, olkaa hyvä.

16.29 **Antti Kangas ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Nyt täytyy kyllä sanoa, että edustaja Mikkoselta oli jonkinlainen rimanalitus verrata turvetta asbestiin. Oletteko valmiita ottamaan asbestikylvyn, tekemään asbestinaamion kasvoille tai syöttämään eläimillenne asbestia? Minun mielestäni haitallisten aineiden ja puhtaan suomalaisen luonnontuotteen vertaaminen tässä salissa on suorastaan häväistys.

Sitten edustaja Lylylle tuohon aikaisempaan puheenvuoroon — harmi, kun hän ei ole salissa enää: Tällä hetkellä tilannehan on se, että esimerkiksi Neovalla kasvu-, kuiviketurveja erikoistuotteet ovat menneet polttoturpeen ohi. Tuskin meillä kukaan näkee realistisena vaihtoehtona sitä, että me ruvetaan uudempia teknologioita purkamaan sen tieltä, että turvetta saadaan kattilaan, mutta nyt on puhe siitä, että me saadaan varmistettua meidän huoltovarmuus. Me ei saada purkaa yhtään CHP-laitosta. Jopa kantaverkkoyhtiö Fingrid on varoittanut CHP-kapasiteetin purkamisesta. Se saattaa johtaa sähkön säännöstelyyn kovilla pakkasilla. Tilanne on aidosti vakava, ja se pitää myös ottaa vakavana tässä salissa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Jari Koskela, olkaa hyvä.

16.30 **Jari Koskela ps** (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Tuosta edustaja Kankaasta on hyvä jatkaa. Nythän on tilanne se, että nykyiset tuotantopinta-alat eivät voi laskea enää yhtään, jos haluamme ylläpitää huoltovarmuuden. Alle 0,35 prosenttia turveperäisistä maista on nyt turvetuotannossa, ja jos siitä mennään alaspäin, niin silloin on katastrofi. Nämä luvitusasiat pitää saada ja varmuutta turveyrittäjille.

Vihreille haluaisin sanoa, että nyt kun aktiivihiilestä on puhuttu, niin taitaa olla niin, että tämä Helsingin kaupungin vesijohtovesikin puhdistetaan Ilomantsissa tuotetulla aktiivihiilellä. En tiedä, kelpaako se. Tietysti toinen vaihtoehto olisi ollut varmaankin Kiinassa tuotettu kivihiilestä tehty aktiivihiili. [Keskeltä: Tai asbesti!] — Niin, tässä puhutaan asbesteista ja muista.

Tuossa äsken puhuttiin päästökauppajärjestelmästä. Se on totta, että se tässä rajoittaa. Verotus on yksi ongelma. Nyt jo Tšekin pääministeri esitti, että päästökaupalle pitäisi laittaa kattohinta, joka voisi olla esimerkiksi 30 euroa hiilidioksiditonnilta. Tämä myöskin mahdollistaisi tätä turpeen toimintaa, jos me päästäisiin yhteiseurooppalaisesti eteenpäin näissä asioissa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

16.31 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Pari totuutta, ettei nyt ihan mennä... Edustaja Mikkonen puhui kyllä niin totuuden vierestä, että hirvittää, ihan tässä lähellä. Ensinnäkin säilyvyyden kannalta: Turve säilyy hyvin aumat-

tuna jopa viisi vuotta, ja puu happanee ensimmäisessä vuodessa. Arvoisa edustaja, tunnustakaa biologia ja lukekaa edes joskus ne biologian läksyt. Toinen asia: Polttoaineen päästökertoimissa, jotka Suomessa aidon, tarkan ja tieteellisen tutkimuksen jälkeen on julkistettu, turpeen tuottama päästö per megawattitunti, kun sillä tuotetaan energiaa, on pienempi kuin puulla. Tämä on fakta. Älkää vääntäkö totuutta valheeksi.

Lopuksi, arvoisa puhemies, vielä se, että nyt meillä on tilanne Suomessa, että UPM:n pääjohtaja Massimo Reynaudohan sanoi, että puuta poltetaan nyt sillä keinoin, että metsäteollisuus vetäytyy Suomesta pikkuhiljaa pois. Meillä on kädessämme aarre, jolla pystymme rakentamaan tähän maahan uutta kasvua ja loistavaa tulevaisuutta eri tuotteilla, joita markkinoille menee, ja muistakaa, hyvät ystävät, että parhaillaan turvetta tutkitaan ja sieltä tulee koko ajan uusia tuotteita. Pitäähän meidän tämä mahdollisuus käyttää, jos haluamme, arvoisa herra puhemies, velat maksaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Tälle keskustelulle varattu aika lähestyy nyt loppuaan. Annan viimeisen puheenvuoron keskustelualoitteen ensimmäiselle allekirjoittajalle, edustaja Mäenpäälle. Kaksi minuuttia, olkaa hyvä.

16.32 **Juha Mäenpää ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minä päätin tänne tullessani, kun keskustelin myös muutamien keskustalaisten kanssa, että me emme toisiamme täällä parjaa, mutta hiukan henkilökohtaisesti loukkaannuin tästä, että edustaja Kettunen aloitti täällä tämmöisen lapsellisen puheen, jota edustaja Mehtälä jatkoi — hävetkää.

Haluan kiittää keskustan Hoskosta ja Lintilää käytetyistä puheenvuoroista, joissa ymmärrettiin asian edellyttämällä tavalla, että me yritämme täällä yhdessä rakentaa sitä. Edustaja Savola ja Siponen kohtuullisesti ymmärsivät, mutta pakko oli kuittailla. Minä kuittaan nyt saman verran takaisin: Te jätitte tyhjän paperin hallitusneuvotteluissa. Teillä ei ollut siellä mitään. Me ehkä olisimme tarvinneet teitä siellä tämän asian edistämiseksi. Te saatatte tarvita jatkossa meitä. Muistakaa se.

Vuonna 2000 tämä asia on päätetty eduskunnassa. Silloin maassamme oli presidenttinä Tarja Halonen, pääministerinä oli Lipponen, ulkoministerinä oli Tuomioja, ja varapuheenjohtajana valiokunnassa oli Kiljunen, joka esitti, että turve ei ole uusiutuvaa. Tätä kannatti Tuija Brax, ja siitä äänestettiin. Äänet menivät tasan. Siis äänestettiin biologisesta faktasta, ideologisesti. Äänten mennessä tasan arpa tai kolikko ratkaisi sen, että turve ei ole uusiutuvaa. [Perussuomalaisten ryhmästä: Karmeaa! — Uskomatonta!] Meidän pitää tämä korjata välittömästi. — Kiitoksia.

Riksdagen avslutade debatten.

Ärendet slutbehandlat.